

Magdalena Stawicka

Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu

PODATKI A ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA POLSKI NA TLE KRAJÓW UNII EUROPEJSKIEJ

1. Wprowadzenie

Migracja kapitału z różnych krajów świata w formie bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ) z roku na rok się zwiększa. Tylko w 2004 r. do krajów świata napłynęło prawie 650 mld USD w postaci BIZ, a odpłynęło ponad 730 mld USD. Analiza danych dotyczących lokowania kapitału przez inwestorów zagranicznych w poszczególnych państwach wykazuje, że kraje Unii Europejskiej są krajami, w których inwestorzy zagraniczni najczęściej zakładają swoją działalność gospodarczą i do tych krajów napływa najwięcej kapitału zagranicznego z innych regionów. W roku 2004 BIZ w krajach Unii Europejskiej stanowiły aż 33% ogółu inwestycji zagranicznych na świecie. Nie bez znaczenia pozostają również kraje Europy Środkowowschodniej, które cieszą się od wielu już lat dużym zainteresowaniem inwestorów. Corocznie do krajów należących do tego regionu świata napływa już ponad 30 mld USD w postaci bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Do liderów wśród odbiorców kapitału obcego zalicza się Polskę, Czechy, Słowację, Słowenię i Węgry, a ostatnio również Rosję. Ponadto można zaobserwować, że pozostałe kraje tego regionu również otwierają się na zagranicę, liberalizując swoje prawo gospodarcze, a także tworząc nowe, bardzo konkurencyjne programy zachęt inwestycyjnych. Przykładem takich państw jest Estonia, Litwa czy też Łotwa, a w ostatnim roku również Rumunia.

Istotnym elementem polityki makroekonomicznej, na który zwracają uwagę inwestorzy zagraniczni, jest wysokość podatków. Obniżanie podatków bez wątpienia wpływa na zwiększenie możliwości napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych i zachęca inwestorów do lokowania kapitału w danym kraju i płacenia tam podatków. Unia Europejska od 2004 r. liczy 25 członków, z czego 8 krajów należy do regionu Europy Środkowowschodniej. Obywatele wszystkich 25 krajów mogą swobodnie prowadzić działalność gospodarczą we wszystkich tych krajach, a ogra-

niczeniom podlega jedynie rynek pracy, w stosunku do którego zostały wprowadzone krótsze lub dłuższe (od dwóch do siedmiu lat) okresy przejściowe. Wyjątkiem są dwa kraje, w których takie okresy nie zostały wprowadzone: jest to Wielka Brytania oraz Irlandia.

Celem artykułu jest analiza systemów podatkowych krajów Unii Europejskiej jako istotny element kształtowania atrakcyjności poszczególnych państw dla inwestorów zagranicznych. Niniejsza analiza i rozważania mają na celu znalezienie odpowiedzi na pytanie, czy niskie podatki odgrywają istotną rolę przy podejmowaniu przez inwestora zagranicznego decyzji związanej z wyborem miejsca ulokowania bezpośrednich inwestycji zagranicznych.

2. Podatki w 25 krajach Unii Europejskiej

Podatek jest przymusowym, bezzwrotnym i obowiązkowym świadczeniem pieniężnym pobieranym od podmiotów gospodarczych, takich jak przedsiębiorstwa oraz społeczeństwo. Do podstawowych rodzajów podatków zalicza się:

- podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT),
- podatek dochodowy od osób prawnych (CIT),
- podatek od towarów i usług (VAT),
- podatek akcyzowy,
- podatek graniczny – cło.

Inwestor zagraniczny, podejmując inicjatywę gospodarczą w innym kraju, bierze pod uwagę wiele czynników, do których zaliczamy czynniki ekonomiczne, polityczne, prawne oraz społeczne. Z badań wynika¹, że dla prawie 20% ankietowanych przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego bardzo ważnym czynnikiem wpływającym w sposób bardzo istotny na decyzję o podjęciu działalności w danym kraju jest obowiązujący tam system podatkowy. Jedynie 2% ankietowanych przedsiębiorców stwierdziło, iż lokując swój kapitał w danym kraju, zupełnie nie brało pod uwagę skali podatkowej oraz rodzajów nakładanych przez rząd obciążeń fiskalnych.

Przedsiębiorcy przede wszystkim biorą pod uwagę wysokość podatku CIT (podatek od dochodów osób prawnych) obowiązującego w kraju przyszłej lokalizacji swojej inwestycji; następnie stawkę podatku VAT (od towarów i usług) oraz wysokość obciążeń, jakie musi odprowadzać do Skarbu Państwa przedsiębiorca z tytułu zatrudniania pracowników. Nie bez znaczenia jest również podatek od dochodów osób fizycznych PIT, szczególnie dla inwestorów, którzy chcą zamieszkać na terytorium danego kraju z uwagi na prowadzoną tam działalność gospodarczą.

Tabela zawiera syntetyczne zestawienie najważniejszych obciążeń przedsiębiorcy z tytułu podatków w 25 krajach unijnych.

---

¹ Badania własne przeprowadzone przez autorkę w latach 2004-2005 w 841 przedsiębiorstwach z udziałem kapitału zagranicznego w Polsce.

Tabela 1. System podatkowy w krajach Unii Europejskiej

Kraj	Stawka podatku CIT	Stawka podatku PIT	Stawka podatku VAT	Składka na ubezpieczenie społeczne
	w %			
Austria	25,00	0-50	20,0	21,85
Belgia	33,99	25-52	21,0	32,44
Cypr	10,00	0-30	15,0	6,30
Czechy	24,00	15-32	19,0	35,00
Dania	28,00	38,1-47,6	25,0	9,00
Estonia	23,00	26,0	18,0	33,00
Finlandia	26,00	11-34	22,0	6,35
Francja	33,33	0-48	19,6	40,00
Grecja	22,00	0-40	19,0	27,96
Hiszpania	35,00	18-48,8	16,0	23,60
Holandia	25,50	32-52	19,0	wliczone w PIT
Irlandia	12,50	20-42	21,0	8,5 - 12
Litwa	15,00	33,0	18,0	31,00
Luksemburg	29,63	6-46	15,0	10,69
Łotwa	15,00	25,0	18,0	24,00
Malta	35,00	15-35	18,0	10,00
Niemcy	38,34	0-47	16,0	22,00
Polska	19,00	19-40	22,0	do 22,72
Portugalia	27,50	12-40	21,0	23,70
Słowacja	19,00	19,0	19,0	35,20
Słowenia	25,00	17-50	20,0	15,90
Szwecja	28,00	0-35	25,0	32,92
Węgry	16,00	18-35	20,0	29,00
Wielka Brytania	30,00	od 10 do 40	17,5	kwotowo
Włochy	37,25	23-45	20,0	powyżej 50

Źródło: opracowanie własne na podstawie KPMG International.

Najniższa stawka podatku dochodowego od przedsiębiorców (tzw. CIT), wynosząca zaledwie 10%, obowiązuje na Cyprze, zwanym często „rajem podatkowym”. Kolejnym atrakcyjnym krajem jest Irlandia – (12,5%), a następnie Litwa i Łotwa (po 15%). Najwyższa stawka podatku CIT obowiązuje w Hiszpanii (35%), we Włoszech (37,25%) oraz w Niemczech 38,34%.

Podatki od firm (CIT) w krajach Unii Europejskiej są w 2006 r. średnio o 0,28% niższe od tych obowiązujących w 2005 r., a w krajach OECD – średnio o 0,24% niższe. Te zmiany spowodowały, iż stawka podatku dochodowego od firm w krajach Unii Europejskiej wynosi obecnie 25,04% w stosunku do 25,32% w roku ubiegłym. W państwach OECD średnia stopa podatku CIT jest na poziomie 28,31%.

Najniższą stawkę podatku od towarów i usług (tzw. VAT) ma Cypr i wynosi tam ona 15%. Taka sama stawka obowiązuje również w Luksemburgu. Następne w

kolejności są Niemcy oraz Hiszpania po 16% oraz Wielka Brytania – 17,5%. Najwyższa stawka VAT (25%) obowiązuje natomiast w Danii oraz Szwecji.

Najwięcej rodzajów stawek podatkowych nakładanych na towary i usługi mają Niemcy. Oprócz podstawowej 16%, posiadają również stawkę 0, 5, 7 oraz 9%, jako stawki zredukowane.

Tabela 2. Stawki standardowe i zredukowane VAT w krajach Unii Europejskiej

Kraj	Podatek VAT			
	Stawka standardowa	Stawka zredukowana 1	Stawka zredukowana 2	Stawka zredukowana 3
	w %			
Austria	20	0	10	12
Belgia	21	0	6	12
Cypr	15	0	5	8
Czechy	19	0	5	–
Dania	25	0	–	–
Estonia	18	0	5	–
Finlandia	22	0	8	17
Francja	19,6	0	2,1	5,5
Grecja	19	0	4,5	9
Hiszpania	16	0	4	7
Holandia	19	0	6	–
Irlandia	21	0	4,5	13,5
Litwa	18	0	5	9
Luksemburg	15	0	3	6
Łotwa	18	0	5	–
Malta	18	0	5	–
Niemcy	16	0	7	5
Polska	22	0	3	7
Portugalia	21	0	5	12
Słowacja	19	0	–	–
Słowenia	20	0	8,5	–
Szwecja				
Węgry	20	0	5	15
Wielka Brytania	17,5	0	5	–
Włochy	20	0	4	10

Źródło: opracowanie własne na podstawie KPMG International.

Najniższą składkę na ubezpieczenie społeczne płać pracodawcy na Cyprze – 6% i w Irlandii – od 8,5% do 12%, a najwyższą we Włoszech – ponad 50%. Natomiast w Holandii stawka ta wliczona jest już w podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT).

3. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w krajach Unii Europejskiej

Bezpośrednie inwestycje zagraniczne lokowane w krajach Unii Europejskiej od kilku lat wykazują tendencję spadkową. W roku 2002 kraje „starej piętnastki” przyciągały kapitał zagraniczny o wartości ponad 420 mld USD, a w 2004 r., mimo powiększenia się Unii Europejskiej o dziesięć nowych państw członkowskich, wielkość ta znacznie spadła: do poziomu 216 mld USD.

Liderami w przyciąganiu inwestycji zagranicznych w Unii Europejskiej w 2004 r. były następujące państwa [*World Investment...* 2005, s. 303-308]:

- Wielka Brytania – 78 399 mln USD,
- Luksemburg – 57 000 mln USD,
- Belgia – 34 366 mln USD.

Tabela 3. Wartość skumulowanych bezpośrednich inwestycji zagranicznych w krajach Unii Europejskiej

Kraj	Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w mln USD		
	1990	2000	2004
Austria	10 972	30 431	62 657
Belgia*	58 388	195 219	258 875
Cypr	–	2 910	9 132
Czechy	1 363	21 644	56 415
Dania	9 192	73 574	98 172
Estonia	–	2 645	9 530
Finlandia	5 132	24 272	55 946
Francja	86 845	259 796	535 201
Grecja	5 681	14 113	27 213
Hiszpania	65 916	154 806	346 976
Holandia	68 731	243 733	428 803
Irlandia	42 058	127 088	229 241
Litwa	–	2 334	6 389
Luksemburg	–	23 462	182 894
Łotwa	–	2 084	4 493
Malta	–	2 385	3 557
Niemcy	111 231	271 611	347 957
Polska	109	34 227	61 427
Portugalia	10 571	28 696	65 213
Słowacja	81	3 733	14 501
Słowenia	665	2 894	4 962
Szwecja	12 636	93 970	162 973
Węgry	569	22 870	60 328
Wielka Brytania	203 905	438 631	771 658
Włochy	59 988	121 170	220 720

*Belgia z Luksemburgiem za rok 1990.

Źródło: [*World Investment...*, 2005, s. 303-308].

Wśród nowo przyjętych państw najwięcej kapitału zagranicznego w 2004 r. pozyskały:

- Polska – 6159 mln USD,
- Czechy – 4463 mln USD,
- Węgry – 4167 mln USD.

Najmniej bezpośrednich inwestycji zagranicznych napłynęło w 2004 r. do takich krajów, jak: Malta (421 mln USD), Słowenia (516 mln USD) oraz Łotwa (647 mln USD).

Dane statystyczne z jednego roku nie pozwalają jednak ocenić, czy zmiany wprowadzone na przestrzeni lat w danym państwie w sposób negatywny, czy pozytywny wpłynęły na atrakcyjność inwestycyjną danego kraju. Warto zatem przeanalizować wielkość skumulowanego napływu kapitału zagranicznego do krajów unijnych, którą przedstawiono w tab. 3.

Na podstawie tabeli dotyczącej skumulowanych inwestycji zagranicznych w krajach Unii Europejskiej można stwierdzić, iż liderem w odbiorze kapitału zagranicznego ogółem jest Wielka Brytania, która dotychczas pozyskała BIZ o łącznej wartości ponad 770 mld USD. Na drugim miejscu uplasowała się Francja – ponad 535 mld USD, a na trzeciej pozycji Holandia – prawie 430 mld USD.

4. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne a podatki

Wielka Brytania, która skupia najwięcej bezpośrednich inwestycji zagranicznych w całej Unii Europejskiej, powinna oferować najlepsze zachęty inwestycyjne ze wszystkich krajów, skoro suma zainwestowanego kapitału pozwala stwierdzić, iż jest krajem najbardziej pożądanym, a zatem również atrakcyjnym dla inwestorów zagranicznych. W Wielkiej Brytanii inwestor zagraniczny ma duże prawo wyboru formy organizacyjno-prawnej spółki, które są różnicowane według różnych kryteriów. Podstawowym kryterium jest sposób ich powstania i z uwagi na to kryterium rozróżnia się: spółki zwykłe (*partnerships*), które powstają w wyniku zawarcia umowy, czy też spółki typu korporacyjnego, które są następstwem procedury inkorporacyjnej. Stawki podatku dochodowego od osób prawnych są progresywne i wynoszą odpowiednio: 0, 19 i 30%. 19-procentowa stawka podatku przysługuje małym firmom, których dochody wahają się od 50 000 GBP do 300 000 GBP w skali rocznej, natomiast 0% – dla firm, których dochody nie przekraczają 10 000 GBP. Ponadto w Wielkiej Brytanii obowiązuje podstawowa (17,5%) stawka VAT, ale w przypadku niektórych towarów i usług możliwe jest uzyskanie zwolnienia z jego opłacania lub skorzystanie z redukcji do poziomu stawki obniżonej – 5%. Oprócz tego na przedsiębiorcę nałożony jest podatek od uzyskiwanych dywidend w wysokości 20% oraz podatek akcyzowy na piwo, wino, alkohole mocne, wyroby tytoniowe, paliwa i pojazdy samochodowe.

Francja, która zajmuje drugie miejsce wśród krajów Unii Europejskiej, do których napływa najwięcej kapitału w postaci bezpośrednich inwestycji zagranicz-

nych, oferuje inwestorom aż trzy rodzaje systemów podatkowych, których wybór zależy od obrotów spółki. Pierwszym z nich jest system zwykły, przy którym obrót spółki wynosi ponad 763 tys. euro przy sprzedaży towarów oraz 230 tys. euro przy świadczeniu usług. Kolejny system to system uproszczony (obrotów od 76 tys. do 763 tys. euro przy sprzedaży towarów lub od 27 tys. do 230 tys. euro przy świadczeniu usług). Trzeci rodzaj systemu podatkowego to system dla mikrospółek, dotyczący głównie jednoosobowych przedsiębiorstw, których dochód nie przekracza 76 tys. euro przy sprzedaży i 27 tys. euro przy usługach. Główna stopa podatku dochodowego CIT wynosi 33,83%, a pozostałe 28% oraz 35%. Stawka podatku VAT zgodnie z danymi w tab. 2 wynosi 19,6%. Istnieje również stawka VAT tzw. ulgowa, wynosząca 5,5%, oraz całkowite zwolnienie z VAT-u dla firm o obrocie do 10,6 tys. euro. Firma, która nie płaci podatku VAT, jest zobowiązana do opłacania tzw. podatku od wynagrodzeń.

W Holandii, trzeciej w odbiorze BIZ w Unii Europejskiej, w wielu sektorach potrzebna jest specjalna zgoda na działalność. Należą do nich m.in. sektor budowlany, instalacyjny, transportowy i spożywczy. Stawka podatku CIT od przedsiębiorstw wynosi 25,5 oraz 29,6%. Stawka podstawowa podatku VAT wynosi 19%, a obniżona 0 i 6%. Małym firmom przysługują również zwolnienia podatkowe.

Liderem wśród krajów Europy Środkowowschodniej, które należą do Unii Europejskiej, są Czechy. W Czechach podstawowym dokumentem uprawniającym do prowadzenia działalności jest tzw. karta przedsiębiorcy. Jeśli zagraniczna firma zamierza świadczyć usługi na terytorium Czech krócej niż przez trzy miesiące, to nie ma obowiązku zgłaszania swojej działalności w urządzie, wystarczy jedynie posiadanie takiej karty. Najczęściej wybieraną formą działalności jest spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i, aby ją założyć, potrzebny jest minimalny wkład wynoszący 200 tys. koron. Stawka podatku dochodowego od osób prawnych od 2006 r. wynosi 24%, a podatku VAT od 1 maja 2004 r. – 19% od towarów i 5% od usług.

Na Węgrzech najpopularniejszą formą prowadzenia działalności jest spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Wymagana minimalna wartość kapitału założycielskiego wynosi 3 mln forintów (ok. 13 tys. USD) i na konto spółki należy wpłacić nie mniej niż 30% wysokości kapitału. Od stycznia 2003 r. obowiązuje na Węgrzech ustawa o uproszczonym podatku od działalności – EVA. Płatnik tego podatku przestaje być płatnikiem VAT i nie płaci wówczas podatku od osób prawnych, który wynosi 16%. Podatek ryczałtowy od dywidend wynosi 20%.

Podsumowując trzech liderów w odbiorze bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Unii Europejskiej, czyli Wielką Brytanię, Francję oraz Holandię, nie można stwierdzić, iż obniżanie podatków, a zatem stosowanie ekspansywnej polityki fiskalnej państwa, doprowadziło do większego zainteresowania się inwestorów zagranicznych lokowaniem kapitału w tych państwach. Można jednak w odniesieniu do Francji oraz Holandii zauważyć w ostatnich latach znaczny spadek rocznej wartości napływających inwestycji zagranicznych, który można tłumaczyć

tym, że inne państwa, obniżając podatki, zachęciły inwestorów do zmiany miejsc prowadzenia działalności. Stwierdzenie to jednak w żadnym wypadku nie dotyczy Wielkiej Brytanii, która co prawda w 2003 r. odnotowała spadek napływu BIZ o 16,6%, jednakże rok później odniosła sukces w postaci wzrostu BIZ aż o 290%.

Kraje Europy Środkowowschodniej, należące do Unii Europejskiej, wprowadziły podatek CIT w latach dziewięćdziesiątych. Wysokość obowiązujących stawek była bardzo zróżnicowana i wahała się od 15% (najniższa stawka na Łotwie) do 55% (w Czechach). Większość wprowadzonych systemów przewidywała również różne ulgi i zwolnienia podatkowe, w tym także dla podmiotów zagranicznych [*Reformy systemów...* 2004, s. 35-36].

W kolejnych latach podatek CIT ulegał zmianom, redukcji podlegała przede wszystkim wysokość stawek podatkowych oraz ograniczono zakres ulg i zwolnień podatkowych. W latach 2000-2004 tendencja ta została utrzymana. Pięć z ośmiu omawianych krajów dokonało redukcji stawki podatku CIT w tym okresie: Czechy, Litwa, Łotwa, Polska, Słowacja.

5. Polski system podatkowy

Podatkiem dochodowym od osób prawnych opodatkowane są w Polsce: osoby prawne, spółki kapitałowe w organizacji, jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, z wyjątkiem spółek: cywilnych, jawnych, partnerskich, komandytowych i komandytowo-akcyjnych, oraz grupy kapitałowe. Przedmiotem opodatkowania jest dochód bez względu na rodzaj źródeł przychodów, z których dochód został osiągnięty, a w szczególnych przypadkach przychód. Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych za 2005 r. wyniosły 15 mld złotych, a za okres styczeń-kwiecień 2006 r. 7 mld złotych. Stawka tego podatku obecnie wynosi w Polsce 19% i można ją uznać za niską, ponieważ w latach ubiegłych była dużo wyższa (w 1999 r. wynosiła 34%, w 2000 r. – 30%, w latach 2001-2002 – 28% oraz w 2003 r. – 27%).

6 stycznia 2004 r. Rada Ministrów zaakceptowała dokument pt. „Strategia podatkowa” [2004]. Dokument ten nakreśla kierunki zmian w systemie podatkowym i stanowi materiał do dyskusji społecznej na temat szczegółowych rozwiązań, które będą wprowadzane do prawa podatkowego w kolejnych latach. Strategia opiera się na założeniu, że najważniejsza jest nie wysokość stawki podatku, lecz efektywny poziom systemu ekonomicznego i stabilność prawa podatkowego, a także konieczność zmian w strukturze dochodów podatkowych. Założeniem strategii jest też przede wszystkim stworzenie prostszego systemu podatkowego i podejmowanie działań korzystnych dla podatników, nawet wówczas, gdy są one niekorzystne dla budżetu państwa. Strategia przewiduje zatem wprowadzenie jednej ustawy obejmującej opodatkowanie dochodów osób fizycznych i osób prawnych z działalności gospodarczej, odrębnej ustawy dotyczącej opodatkowania dochodów osobistych osób fizycznych, oraz zmiany w zakresie zryczałtowanych form opodatkowa-

nia (likwidacji ryczałtu) od przychodów ewidencjonowanych i pozostawienie karty podatkowej [Przedsiębiorczość... 2004]. Polska, wprowadzając 19% stawkę opodatkowania wszystkich dochodów z działalności gospodarczej i radykalnie obniżając CIT, dokonała największej w historii obniżki podatków. Można zatem stwierdzić, że z punktu widzenia stanu polskich finansów publicznych nie ma sensu dalsze jej obniżanie. Zamiast tego powinno się zabiegać o zmniejszenie deficytu budżetowego i długu publicznego, które w sposób istotny zagrażają polskiej gospodarce.

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej z dniem 1 maja 2004 r. spowodowało również konieczność dostosowania polskiego ustawodawstwa w zakresie podatku od towarów i usług (VAT) do zasad obowiązujących w Unii Europejskiej, które polegały przede wszystkim na dostosowywaniu polskiego systemu podatkowego do przepisów państw członkowskich dotyczących podatków obrotowych – ujednoczeniu podstawy wymiaru podatku. 11 marca 2004 r. uchwalona została nowa ustawa o podatku VAT (DzU 2004, poz. 535). Zasadnicza część zmian wprowadzonych nową ustawą, odróżniająca te regulacje od poprzednio stosowanych, związana jest z otwarciem granic celno-podatkowych po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej. Wymagało to stworzenia określonych unijnymi dyrektywami rozwiązań w zakresie handlu wewnątrzspółnotowego. Dlatego też nowe uregulowania w znacznej części dotyczą tej grupy podatników, którzy będą dokonywali takich czynności, tj. dostawy towarów do podatników w innych państwach członkowskich (wewnątrzspółnotowa dostawa towarów) lub nabycia towarów od takich podatników (wewnątrzspółnotowe nabycie towarów). W ustawie wprowadzono zatem nowe zasady dotyczące rejestracji podatników, w tym rejestracji na potrzeby handlu wewnątrzspółnotowego, nowe zasady dokumentowania sprzedaży towarów do państw członkowskich UE oraz zasady rozliczania podatku z tytułu nabycia towarów w innych państwach członkowskich UE, które są sprowadzane do kraju. Dla podatników, którzy nie będą zajmować się handlem wewnątrzspółnotowym, zasady rozliczeń podatku zawarte w nowej ustawie o podatku od towarów i usług nie różnią się w zdecydowany sposób od dawnych rozwiązań. Ustawa nie przewiduje zmian w wysokości podatku od towarów i usług (VAT). Nadal podstawową stawką podatku jest stawka 22%, a stawki obniżone wynoszą 7 i 3%. Obniżona stawka 3% będzie stosowana tylko do 30 kwietnia 2008 roku. Po tej dacie towary i usługi, do których była stosowana ta stawka, zostaną obciążone stawką 7% [Ustawa... 2004].

6. Podsumowanie

Niniejsza analiza systemów podatkowych Unii Europejskiej pozwala nie zgodzić się z rozpowszechnionym stwierdzeniem, iż obniżanie podatków spowoduje większy napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Pogląd taki wyrażał

m.in. francuski minister finansów Nicolas Sarkozy. We wrześniu 2004 r. apelował on do krajów Europy Środkowowschodniej o podwyższenie stawek podatku CIT, argumentując, iż niskie podatki przyczynią się jedynie do przenoszenia działalności przedsiębiorstw ze starych państw członkowskich Unii Europejskiej o wyższej stopie opodatkowania do państw Europy Środkowowschodniej.

Z obserwacji relacji wysokości stawek podatkowych do wielkości BIZ można stwierdzić, iż podatki odgrywają jednak niewielką rolę w przyciąganiu inwestycji zagranicznych. Chociaż inwestor, zanim podejmie decyzję o lokalizacji swojej działalności, z pewnością sprawdzi skalę opodatkowania, jednakże oprócz tego czynnikiem decyzyjnym będą z pewnością również stosowane przez rząd ulgi podatkowe, koszty pracy czy też koszty związane z ubezpieczeniem pracownika. Zadaniem priorytetowym dla Polski nie jest obniżanie podatków, a tworzenie szeregu zachęt inwestycyjnych.

Polski system podatkowy doskonały nie jest. Składa się na to wiele czynników, do których należy zaliczyć przede wszystkim brak jasnego, spójnego, trwałego i stabilnego prawa podatkowego. Kolejną barierą, bardzo często wskazywaną przez przedsiębiorców krajowych i zagranicznych w ankietach dotyczących oceny systemu podatkowego w Polsce, jest nadmierna biurokracja, która zniechęca potencjalnych inwestorów oraz zabiera im zbyt wiele czasu i pieniędzy, które mogliby przeznaczyć na rozwój swojej firmy. Idealnym rozwiązaniem jest tutaj stworzenie jednego, logicznie skonstruowanego systemu podatkowego, który dla każdego obywatela i przedsiębiorcy byłby zrozumiały, spójny i sprawiedliwy. Społeczeństwo chce być pewne, że płacąc podatki, płaci je w dobrze pojętym interesie własnym, a inwestorzy zagraniczni muszą wiedzieć, że polskim prawem podatkowym rządzą reguły jasne, trwałe i stabilne, nie zaś niespójne i zmieniające się tak często, jak zmienia się rząd polski.

Literatura

Dziennik Ustaw 2004 nr 54 poz. 535.

Gołata K., Szoszkiewicz A., *Kapitał omija Polskę*, „Businessman” maj 2002.

Krajewska A., *Podatki. Unia Europejska, Polska, kraje nadbałtyckie*, WE, Warszawa 2004.

Nojszewska E., Rojek M., *Rozważania na temat konsekwencji wprowadzania reformy podatkowej w Polsce – inwestycje z uwzględnieniem oszczędności oraz rynek pracy z uwzględnieniem kapitału ludzkiego*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2003.

Przedsiębiorczość w Polsce 2004, Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Warszawa, czerwiec 2004.

Reformy systemów podatkowych w krajach Europy Środkowej i WNP, IBnGR, listopad 2004.

Rocznik, Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych 2003.

Sobczak K., *Jak założyć własną firmę w Unii*, „Profit” 2004 nr 7.

Strategia podatkowa, Ministerstwo Finansów, styczeń 2004.

Ustawa z 1 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług. Podstawowe zagadnienia, broszura informacyjna, Ministerstwo Finansów, kwiecień 2004.

World Investment Report 2005. Transnational Corporations and the Internationalization of R&D, New York and Geneva 2005.

**TAXES AND INVESTMENT ATTRACTIVENESS
IN THE COUNTRIES OF THE EUROPEAN UNION
AND IN PARTICULAR IN POLAND**

Summary

The fundamental element of macroeconomic policy which is very important for foreign investors is the level of taxes. The reducing of taxes influences the greater possibility of inflow of direct foreign investments and encourages the investors to *payment in data of country the taxes*. The aim of the article is to analyze the tax systems – countries of the European Union as a point of reference of attractiveness of individual states for foreign investors. The aim of the analysis and consideration is to find the answer to the question whether low taxes are very important element in the fight of EU countries for direct foreign investments.